Banca Naţională a României

Creditul acordat sectorului privat –determinanți principali

Andreea Muraru, economist
Direcţia Politică Monetară

Colocviile de politică monetară – ediţia a VI-a
Bucureşti, 12 noiembrie 2013

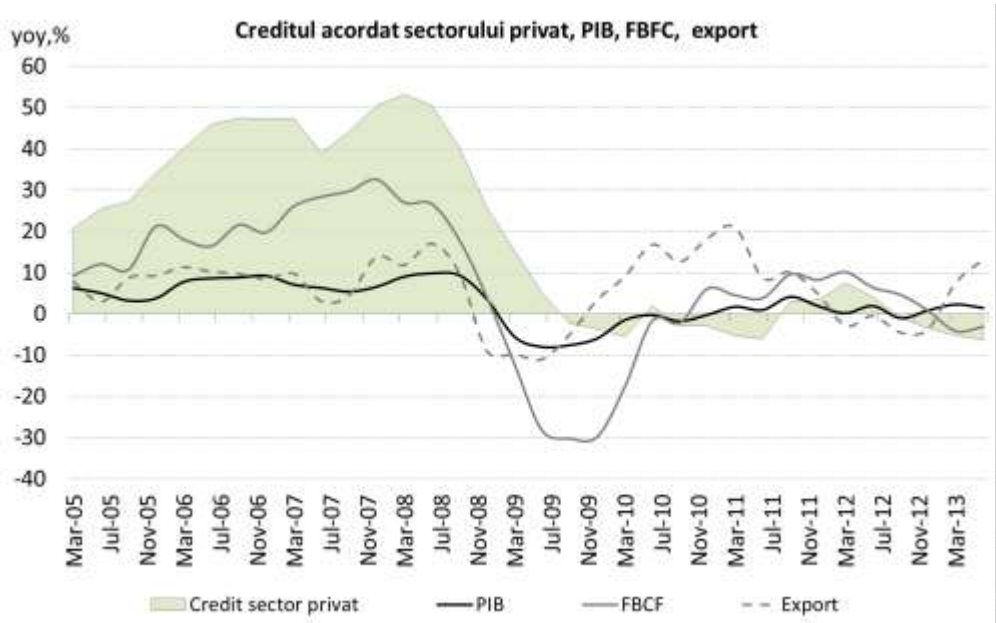
STRUCTURA

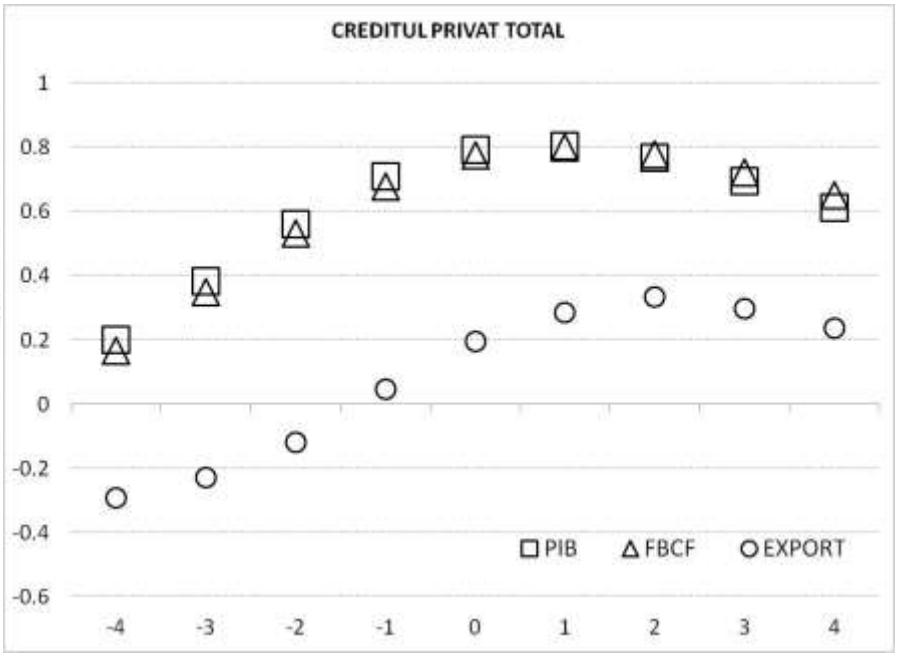
I. Factori determinanți ai creditului acordat sectorului privat

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

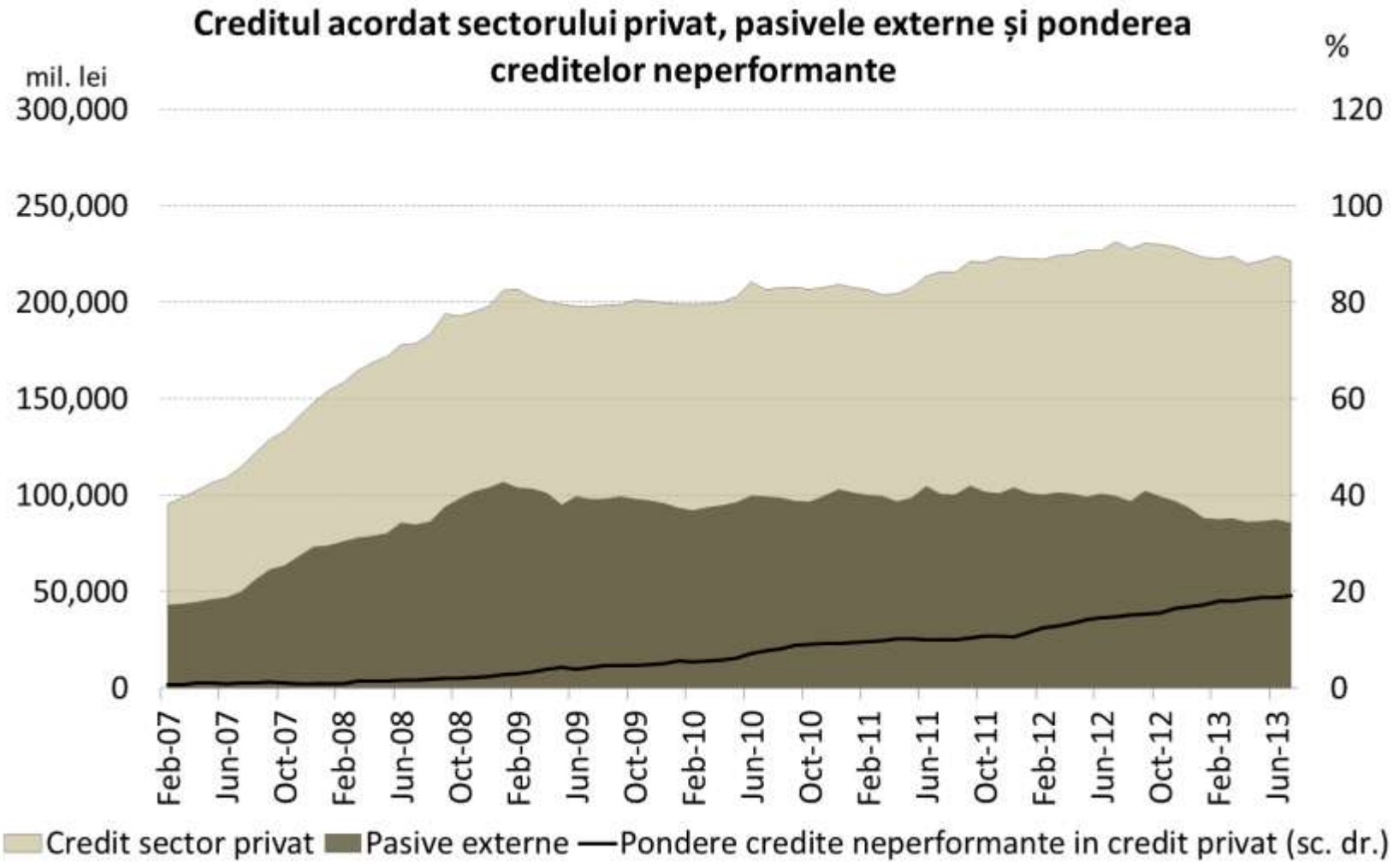
Opiniile prezentate în această lucrare aparţin în întregime autorului şi nu implică sau angajează în vreun fel Banca Naţională a României

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

Metodologie

- Creditul a fost exprimat ca variaţie trimestrială a stocurilor;
- Au fost aplicate testele de tip unit root asupra seriilor în nivel, acestea dovedindu-se a fi integrate de ordin 1 (staţionare prin diferenţiere);
- Rata dobânzii a fost calculată ca medie ponderată a ratelor de dobândă la creditele noi în lei şi euro;
- Metoda aplicată: TSLS
- Pentru evidenţierea particularităţilor cererii de credite pe monede: OLS

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

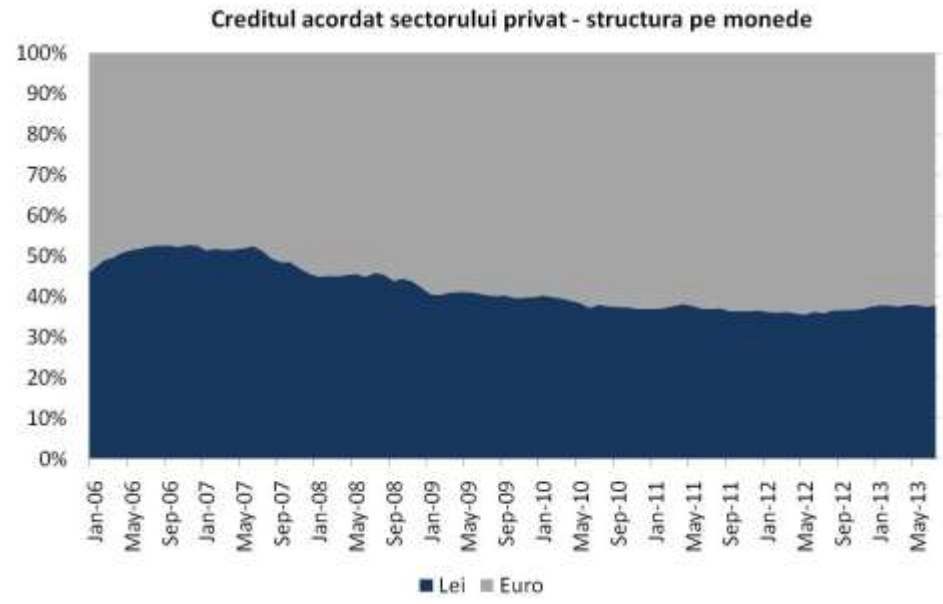
CREDITUL ACORDAT SECTORULUI PRIVAT
CERERE vs. OFERTĂ

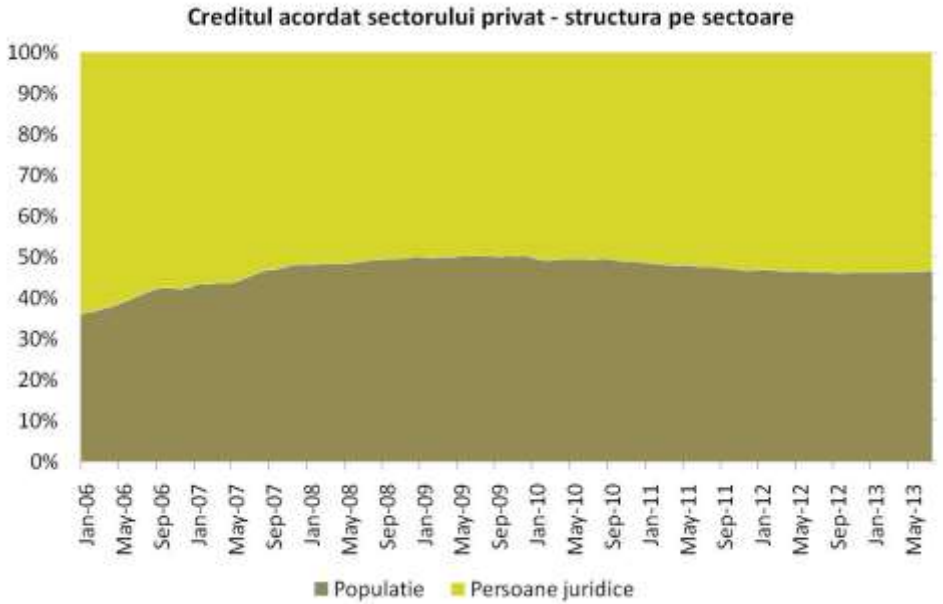
	2007q4-2013q2	2008q4-2013q2	
ΔRata dobânzii	-0,03 [-0,03]	-0.81** [-1,96]	CERERE
ΔPIB	1,34* [4,37]	0,72* [4,04]	
ΔCurs de schimb	-1,07* [-5,94]	-0,85* [-8,26]	
ΔRata dobânzii	0,01*** [1,53]	-0,001 [-0,1]	OFERTĂ
ΔPasive externe	0,59* [6,94]	0,44* [5,63]	
Standarde	-0,03*** [-1.55]	-0,005 [-0,37]	
ΔCredite neperformante(-1)	-0,06** [-1,71]	-0,07*** [1,44]	

Instrumente cerere: ΔPasive externe(-1); ΔCredite neperformante(-1);
Instrumente ofertă: încrederea consumatorilor (-1), ΔFBCF(-1), export(-1)
t-stat între paranteze

**p<0.05; ** 0.05<p<0.1*
****0.1<p<0.15*

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT SECTORULUI PRIVAT

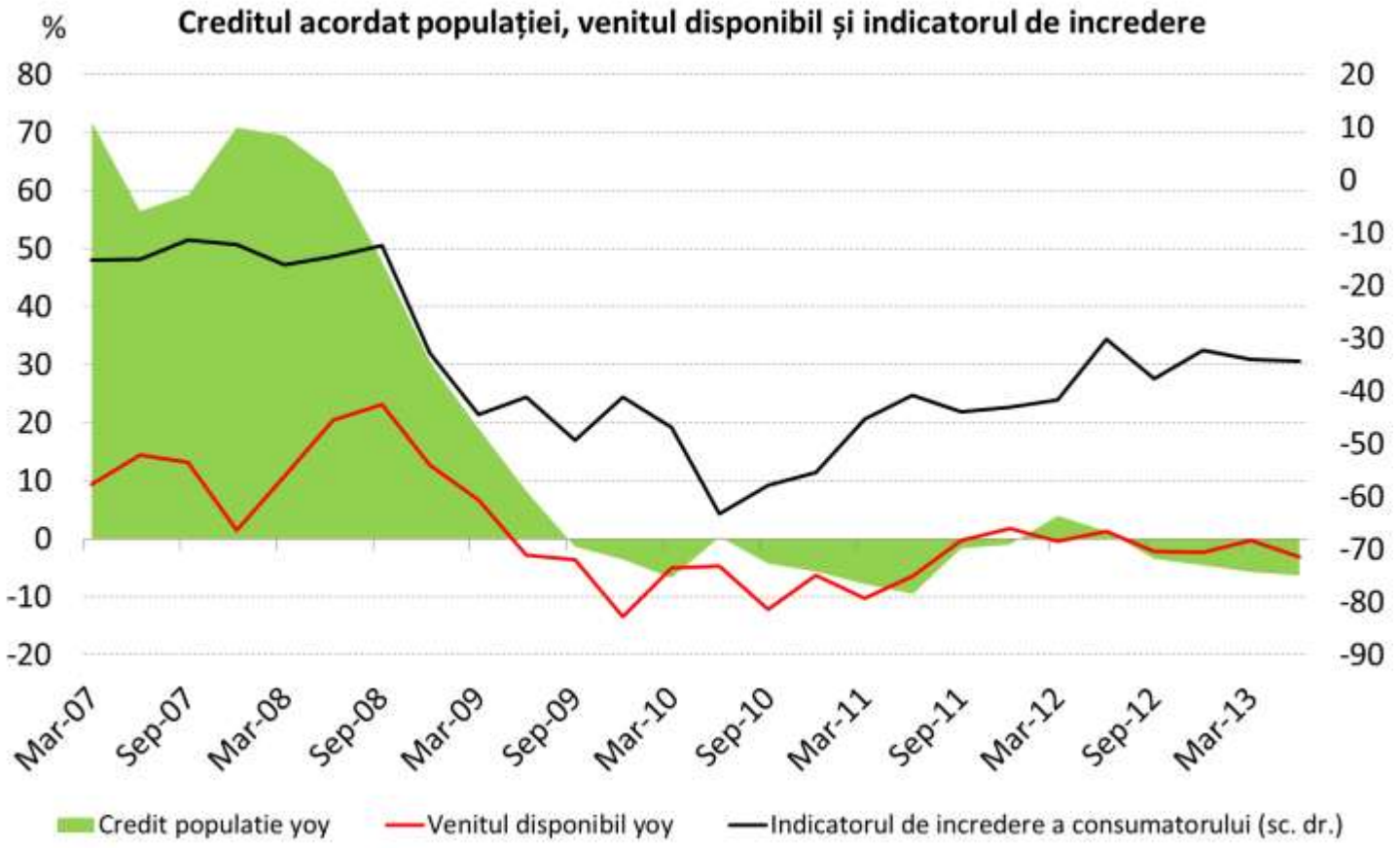
Factori de natura cererii

2004q1-2013q2	ESI	ΔRata dobânzii lei	ΔRata dobânzii euro	ΔCurs de schimb	ΔCredit (t-1)	*Adj. R-sq*	*DW*
Total [t-stat]	0,28* [3,83]	-1,07* [-2,96]	-0,38 [-0,21]	-0,43* [-2,63]	0,43* [3,16]	*0,70*	*1,9*
Lei [t-stat]	0,14* [2,15]	-1,24* [-4,42]	-	-	0,75* [7,93]	*0,84*	*2,01*
Euro [t-stat]	0,12*** [1,39]	-	-0,22 [-0,12]	0,42* [2,48]	0,66* [4,43]	*0,66*	*2,01*

**p<0.05; ** 0.05<p<0.1; ***0.1<p<0.15*

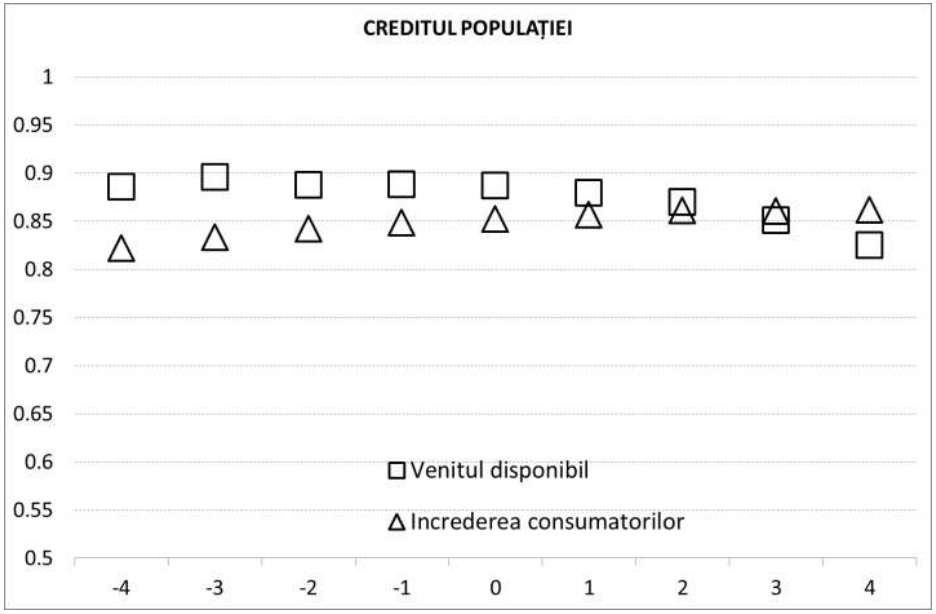
I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

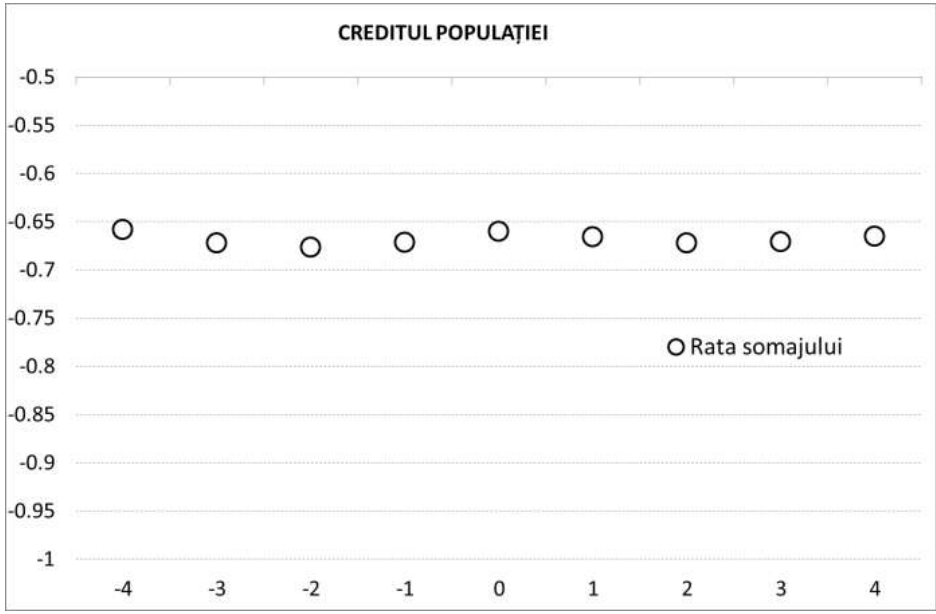
CREDITUL ACORDAT POPULAŢIEI

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT POPULAŢIEI
- coeficienți de corelație

Lagurile=trimestre, (-): credit leading

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT POPULAŢIEI

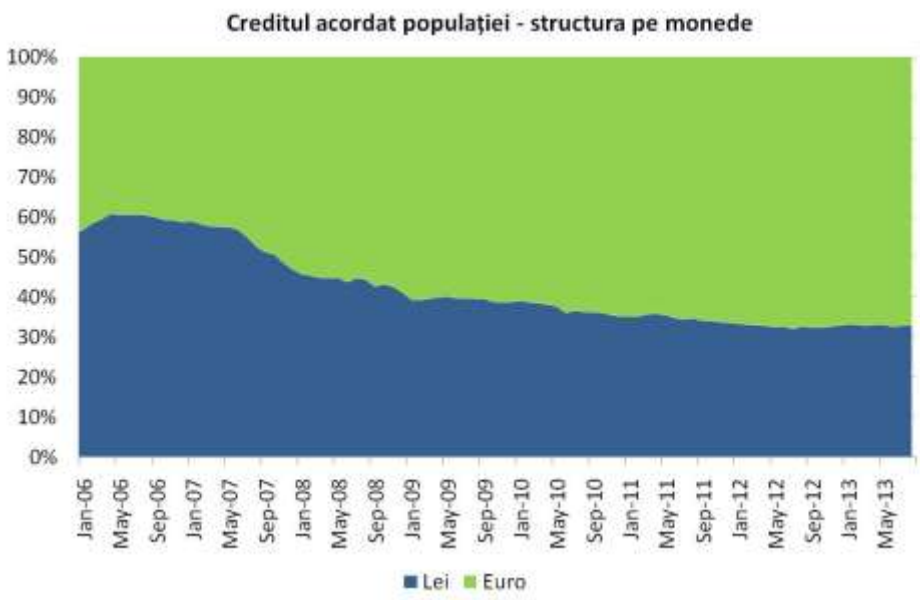
CERERE vs. OFERTĂ

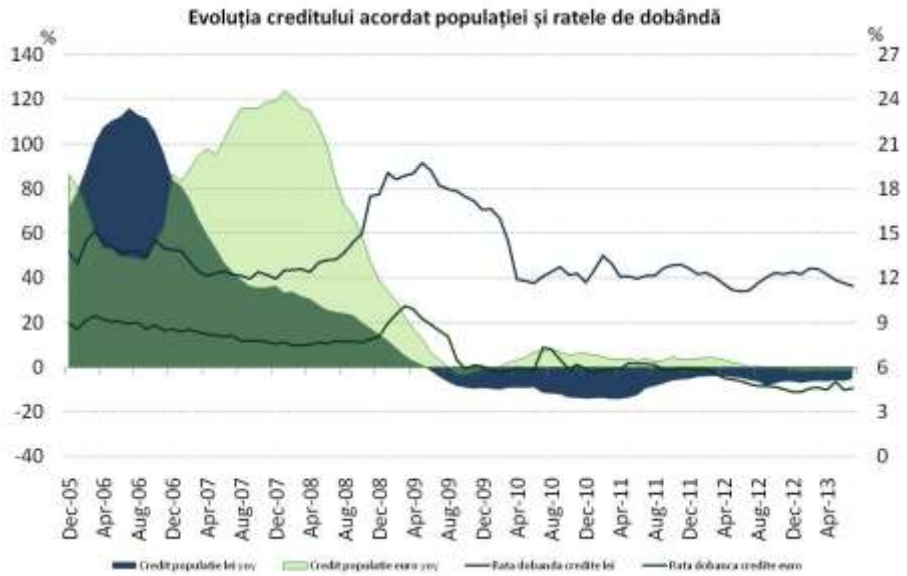
	2007q4-2013q2	2008q4-2013q2	
ΔRata dobânzii	2,24 [1,26]	-0,79* [-2,04]	CERERE
ΔVenit disponibil	0,89* [3,40]	0,26* [2,72]	
ΔRata şomajului	-1,93*** [-1,46]	-0,81* [-2,44]	
ΔCurs de schimb	-1,06* [-3,87]	-0,81* [-10,18]	
ΔRata dobânzii	1,42 [0,87]	1,05 [1,08]	OFERTĂ
ΔPasive externe	0,71* [7,03]	0,48* [4,40]	
Standarde	-0,03 [-1,23]	0,02 [0,82]	
ΔCredite neperformante (-1)	-0,03 [-0,84]	-0,09** [1,76]	

**p<0.05; ** 0.05<p<0.1*
****0.1<p<0.15*

Instrumente cerere: ΔPasive externe(-1); ΔCredite neperformante(-1);
Instrumente ofertă: Încrederea consumatorilor (-1), ΔV.disponibil (-1) , Δrata şomajului (-1)

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT POPULAŢIEI

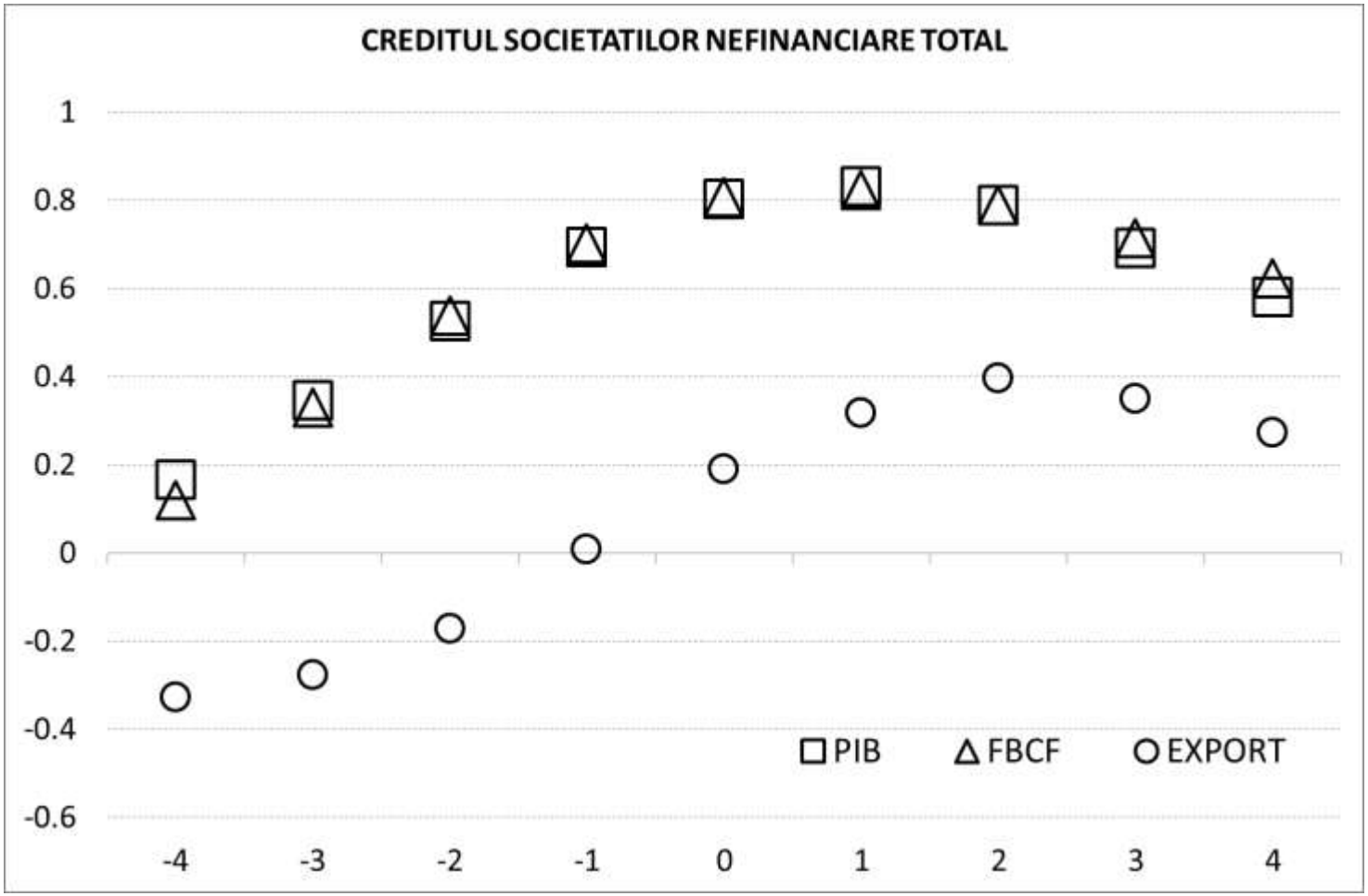
Factori de natura cererii

2004q1-2013q2	Increderea consumatorului	ΔRata dobânzii lei	ΔRata dobânzii euro	ΔCurs de schimb	ΔCredit (t-1)	*Adj. R-sq*	*DW*
Total [t-stat]	0,22* [2,94]	-0,93* [-2,20]	-0,05 [-0,04]	-0,34* [-1,62]	0,42* [2,88]	*0,66*	*1,72*
Lei [t-stat]	0,07*** [1,41]	-1,11* [-3,42]	-	-	0,75* [7,71]	*0,79*	*1,98*
Euro [t-stat]	0,19* [1,89]	-	1,01 [0,68]	0,54* [1,99]	0,56* [4,22]	*0,68*	*2,02*

**p<0.05; ** 0.05<p<0.1; ***0.1<p<0.15*

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT COMPANIILOR- coeficienți de corelație

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT COMPANIILOR
CERERE vs. OFERTĂ

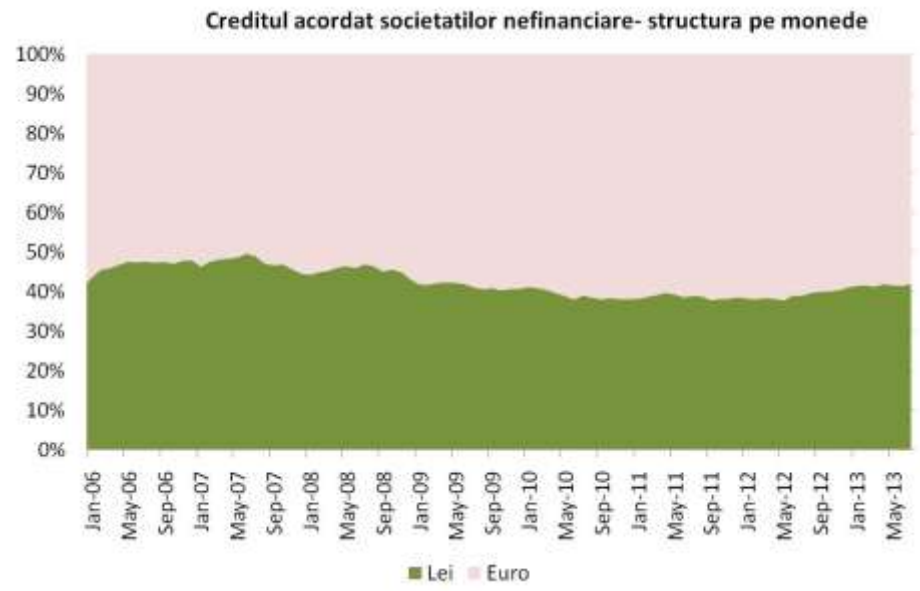
	2007q4-2013q2	2008q4-2013q2	
ΔRata dobânzii	1,76 [0,94]	-0,72 [-0,87]	
ΔPIB	1,05* [2,62]	0,75* [3,21]	CERERE
ΔCurs de schimb	-0,47* [-2,28]	-0,76* [-5,39]	
ΔRata dobânzii	0,008 [0,93]	-0,002 [-0,32]	
ΔPasive externe	0,47* [5,99]	0,40* [4,69]	OFERTĂ
Standarde	-0,03** [-1,80]	-0,03** [-1,99]	
ΔCredite neperformante(-1)	-0,02 [-0,78]	0,02 [0,69]	

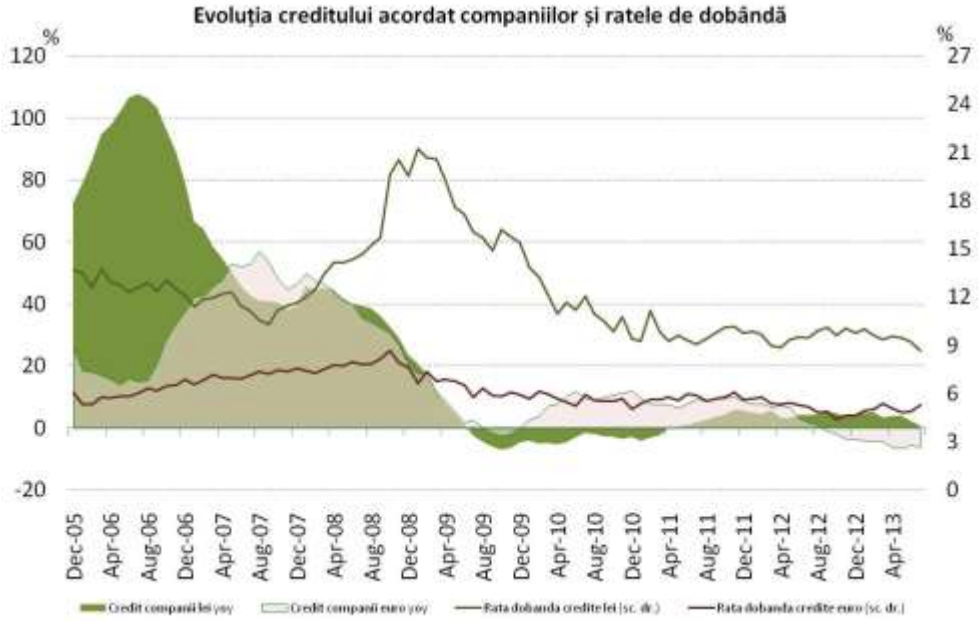
Instrumente cerere: ΔPasive externe(-1); ΔCredite neperformante(-1);
Instrumente ofertă: ΔExporturi (-1), ΔFBCF(-1)

** p<0.05; ** 0.05<p<0.1*

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

CREDITUL ACORDAT COMPANIILOR

I. Factori determinanți ai evoluției creditului acordat sectorului privat

Factori de natura cererii

2004q1-2013q2	**Indicator incredere***	**ΔRata dobânzii lei**	**ΔRata dobânzii euro**	**ΔCurs de schimb**	**ΔCredit (t-1)**	***Adj R-sq***	***DW***
Total [t-stat]	3,40* [5,18]	-1,23* [-3,24]	-1,57 [-1,27]	-0,48* [-3,73]	0,29* [2,07]	*0,72*	*1,82*
Lei [t-stat]	1,79* [2,30]	-0,88* [-2,44]	-	-	0,59* [4,43]	*0,64*	*2,3*
Euro [t-stat]	1,06*** [1,44]	-	-0,48 [-0,39]	0,31* [2,27]	0,58* [3,60]	*0,58*	*1,64*

*Acest indicator a fost calculat prin ACP aplicată asupra variabilelor referitoare la increderea aferentă diferitelor sectoare de activitate (sondajul DGECFIN)

**p<0.05; ** 0.05<p<0.1; ***0.1<p<0.15*

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

Metodologie:

- A fost luat în considerate soldul conjunctural pentru întrebările "*Cum s-au modificat standardele de creditare pentru aprobarea creditelor [...] în ultimele trei luni?*" şi "*Exceptând variatiile sezoniere uzuale, cum s-a modificat cererea pentru credite[...] în ultimele trei luni(bazându-vă pe numărul de cereri)?*";
- Seriile au fost compuse prin ponderare cu volumul acodat al creditelor pentru fiecare categorie considerată.

Limite:

- Orizont scurt de date;
- Frecvenţă trimestrială.

Imposibil de efectuat analize cantitative mai consistente.

Sondajul BNR privind creditarea companiilor nefinanciare şi a populaţiei

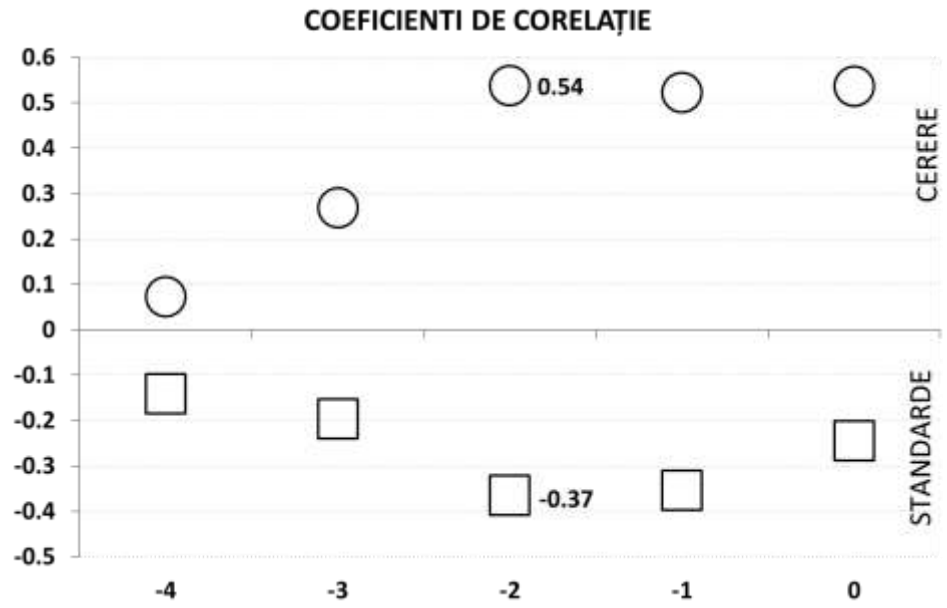
- Frecvenţă trimestrială
- Bazat pe un chestionar transmis primelor 10 instituţii de credit alese după cota de piaţă aferentă creditării companiilor şi populaţiei
- Se solicita opiniile privind evoluţia: (i) standardelor de creditare, (ii) termenilor şi condiţiilor de creditare (obligaţiile specifice agreate de creditor şi debitor în contractul de credit încheiat, ex. rata dobânzii, colateralul, scadenţa etc.), (iii) riscurilor asociate creditării, (iv) cererii de creditare, (v) altor detalii specifice creditării.

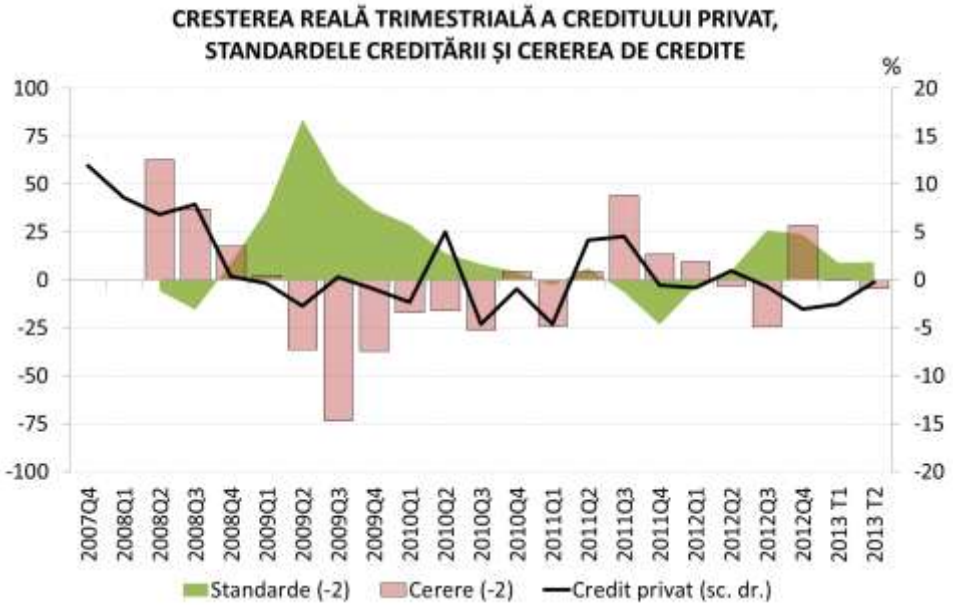
Factorii ce justifica modificarea standardelor de creditare

Segmentul societatilor nefinanciare	**Segmentul creditelor imobiliare acordate populatiei**	**Segmentul creditelor de consum ale populatiei**
F1 Situaţia actuală sau aşteptată a capitalului băncii	F1 Situaţia actuală sau aşteptată a capitalului băncii	F1 Situaţia actuală sau aşteptată a capitalului băncii
F2 Deciziile de politică monetară sau prudenţială ale BNR	F2 Deciziile de politică monetară sau prudenţială ale BNR	F2 Deciziile de politică monetară sau prudenţială ale BNR
F3 Aşteptările privind situaţia economică generală	F3 Aşteptările privind situaţia economică generală	F3 Aşteptările privind situaţia financiară a populaţiei
F4 Riscul asociat industriei în care activează compania	F4 Aşteptările privind piaţa imobiliară (modificarea probabilităţii apariţiei unei creşteri/scăderi rapide şi accentuate a preţurilor imobilelor)	F4 Riscul asociat bonităţii clienţilor
F5 Modificarea ponderii creditelor neperformante în portofoliul băncii	F5 Modificarea ponderii creditelor neperformante pentru locuinţe în portofoliul băncii	F5 Riscul asociat colateralului/ garanţiilor
F6 Riscul asociat colateralului/garanţiei solicitate	F6 Modificarea concurenţei din sectorul bancar	F6 Modificarea concurenţei din sectorul bancar
F7 Riscul asociat unei creşteri/scăderi rapide şi accentuate a preţurilor imobilelor (doar pentru creditele garantate cu ipoteci asupra imobilelor comerciale)	F7 Modificarea concurenţei din sectorul nebancar	F7 Modificarea concurenţei din sectorul nebancar
F8 Presiunea concurenţei din sectorul bancar		
F9 Presiunea concurenţei din sectorul nebancar		
F10 Concurenţa cu alte surse de finanţare (piaţa de capital şi acţionariat etc.)		
F11 Alţi factori		

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

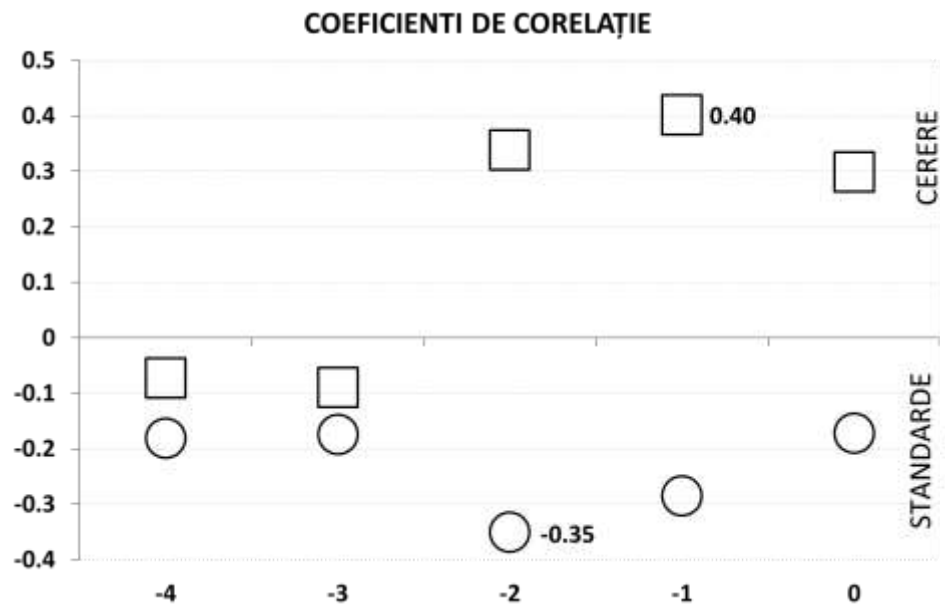
Credit acordat sectorului privat

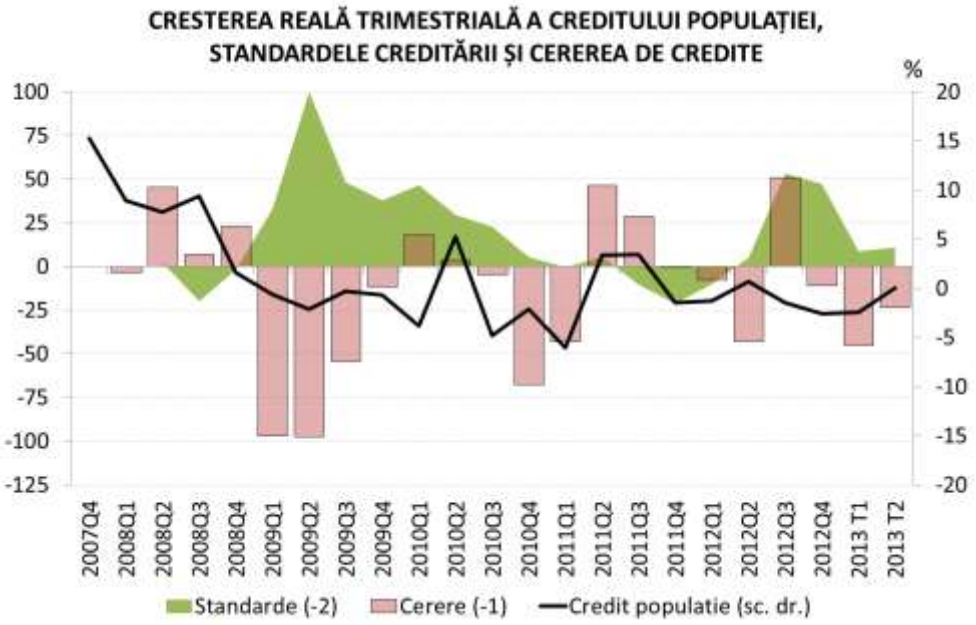

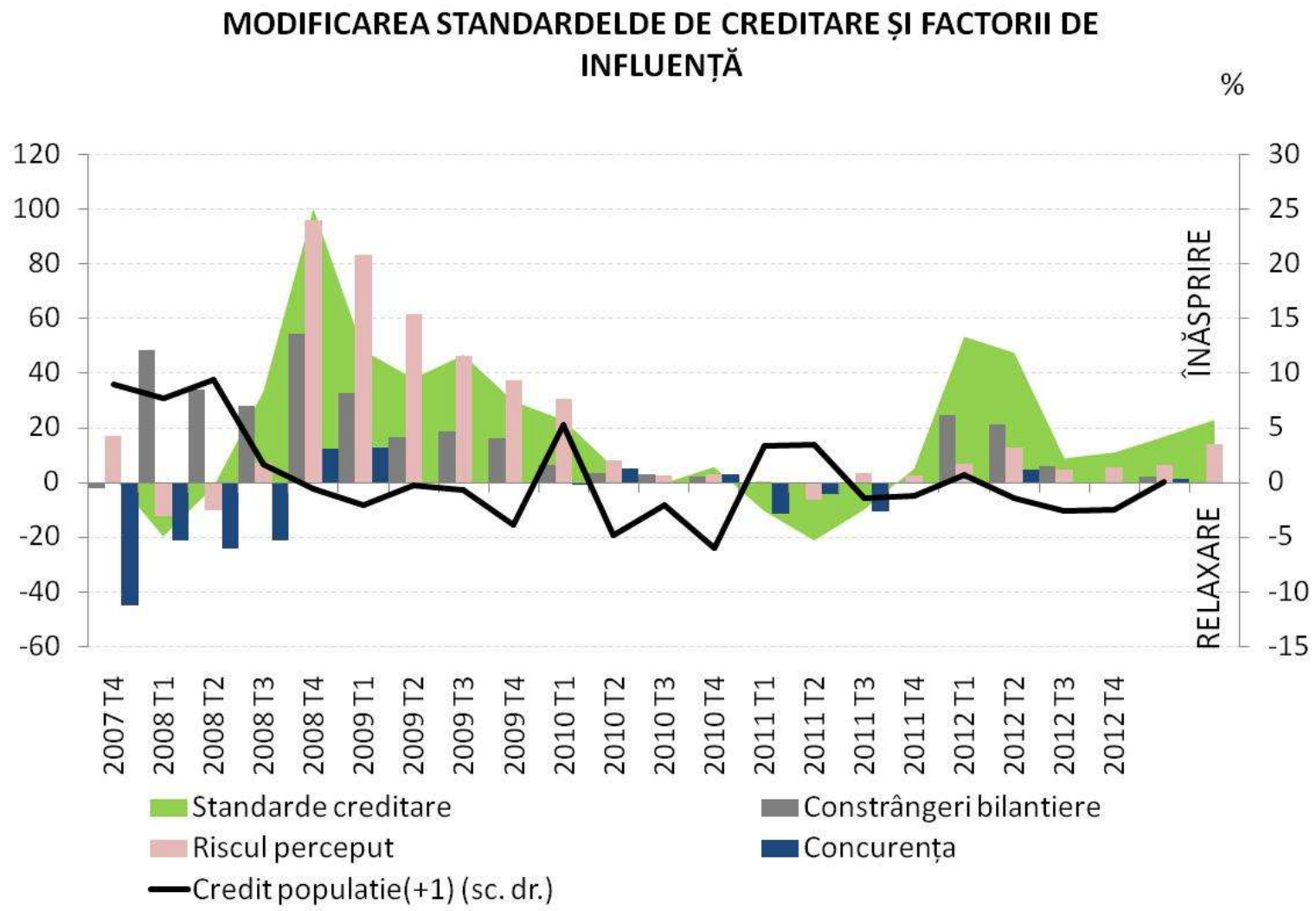
II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

Populaţie

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

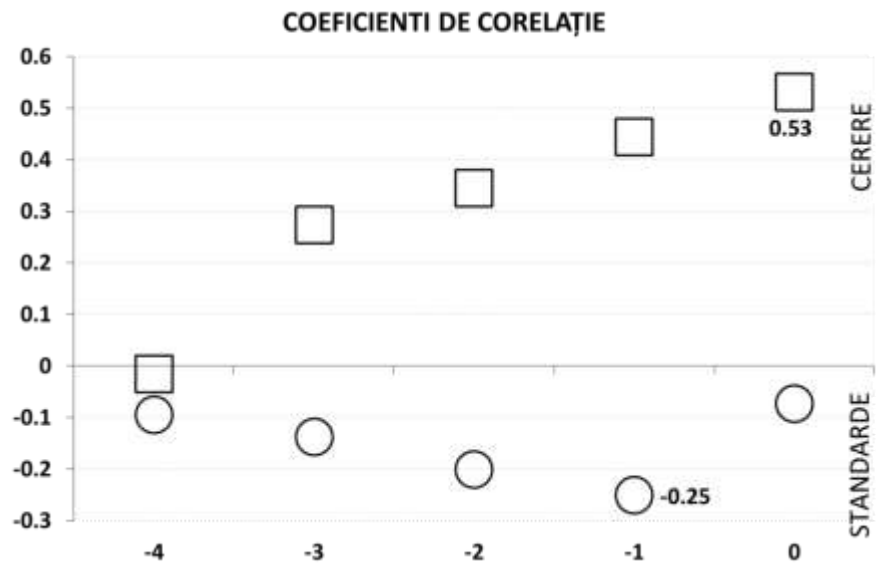

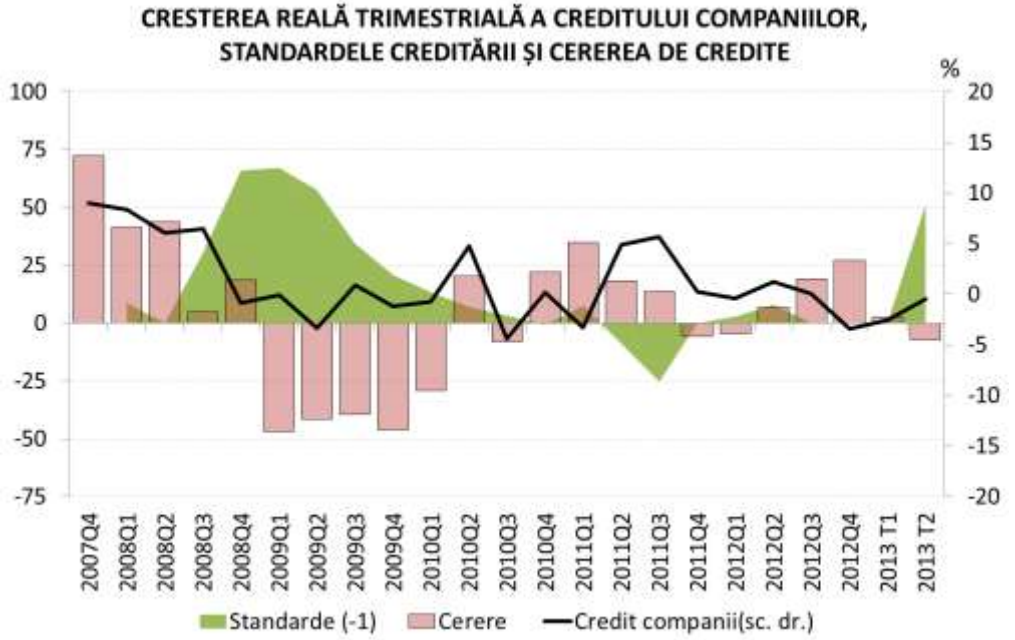
Riscul perceput- cea mai puternică influență asupra modificării standardelor de creditare (coeficient de corelație=0,8)

Categoriile au fost obținute prin regruparea factorilor din sondaj și ponderarea lor cu volumul creditelor acordate pentru consum și respectiv locuinte. Influența datorată „Altor factori" a fost ignorată ca urmare a lipsei sale de conținut.

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

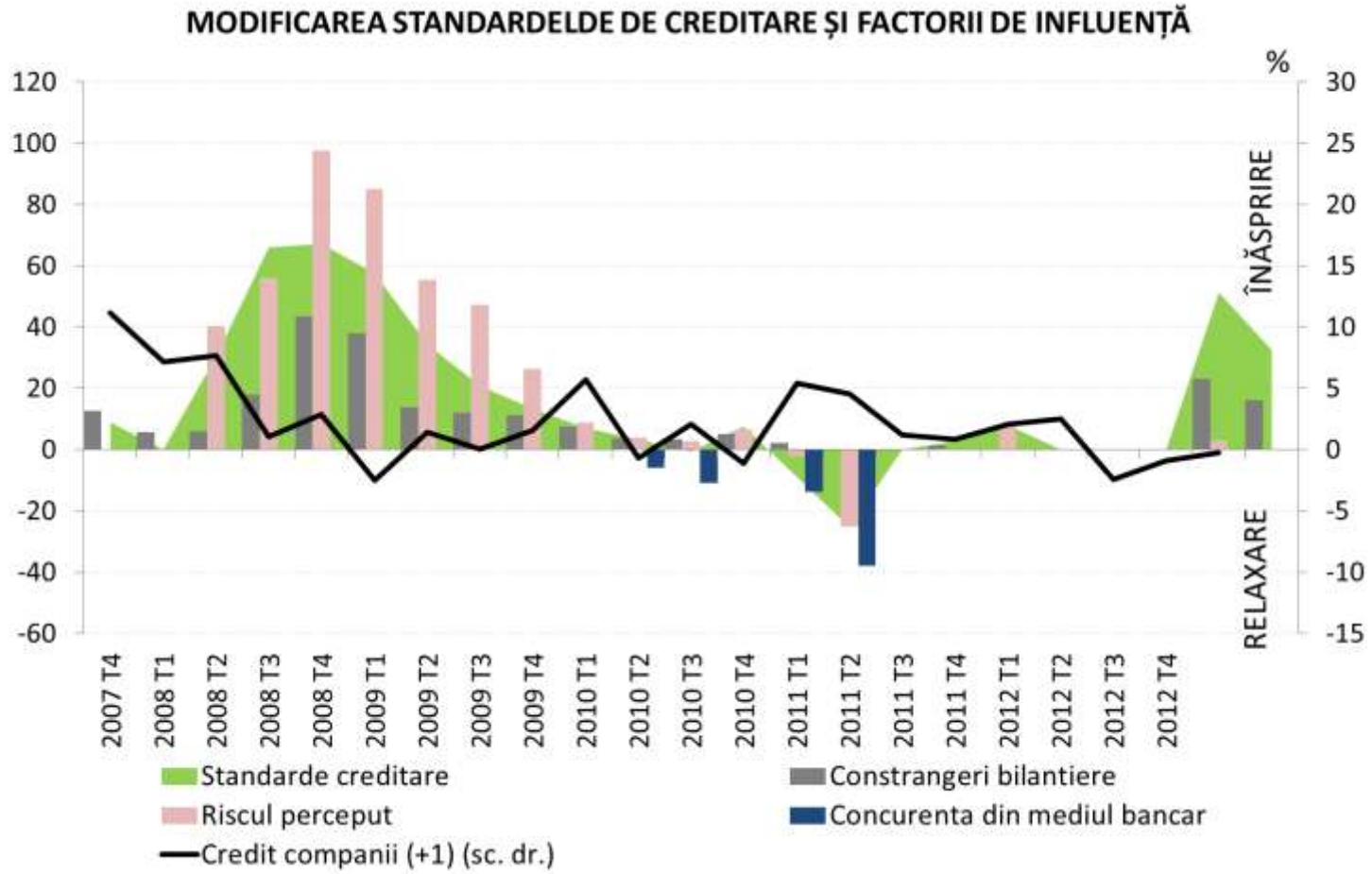
Companii nefinanciare

II. Impactul cererii şi ofertei asupra evoluţiei creditului privat din perspectiva sondajului privind creditarea

Companii nefinanciare

Constrângerile bilanţiere şi riscul perceput - cea mai puternică influență asupra modificării standardelor de creditare (coeficient de corelație=0,87, respectiv 0,83)

Concluzii

Factori determinanţi ai evoluţiei creditului acordat sectorului privat:

- Din perspectiva ofertei: pasivele externe, standardele de creditare, credite neperformante;
- Din perspectiva cererii: PIB, venitul disponibil și rata şomajului; în intervalul 2008Q4-2013Q2 rata dobânzii câştigă semnificativitate

Din perspectiva sondajului:

-Atât indicatorul care surprinde cererea, cât și cel referitor la ofertă – reflectat de modificarea standardelor creditării şi influenţat în special de riscul perceput de către instituțiile de credit – au un conținut informațional cu privire la perspectiva imediată a creditului acordat sectorului privat

Vă mulţumesc pentru atenţie!